

— За 24 часа, отговорилъ Хитаръ Петаръ.
 — Ами колко на високо е небето отъ земята?
 — Колкото облацитъ сж по-близу, толкозъ небето е по-близу, а колкото по-нагоръ са издигатъ толкозъ е по-високо.
 — А колко е дълбока земята?
 — Колкото за това, отговорилъ Хитаръ Петаръ, азъ испроводихъ баня си преди 15 години да я измери, но и до сега още не са е вкърналъ да ми обади; види са, че не е можалъ още да стигне дното ѝ.

Анекдоти.

— Какъ е, докторе, ще ли можешъ да оттулишъ на жена ми запушенитъ уши? попиталъ доктора единъ мъжъ, комуто жената била оглушала. -- Добръ е сега, отговорилъ доктора; едното ѝ ухо са оттули и чува много добръ, по сега ще са залова да цѣря другото. — Аманъ, моля ти са, казалъ мъжа, оставете я вече; много по-добръ ще бѣде да стои едното ѝ ухо затулено; зашто като са оттулени и двѣтъ, тогива сичко, шо ѝ казвамъ, ще влиза отъ едното, а отъ другото ще излиза; но когато едното е затулено, беки думитъ ми, като влѣзатъ отъ едното, и като нѣма отъ дѣ да излѣзватъ, ще оставатъ въ главата ѝ.

* * *

Надгробенъ надписъ на една дѣдрица жена : Туеъ почива раба божія М..... Тя млжна.

* * *

Фридрикъ, великій, преди да са вжцаря, харчене много пари за подкржаніето на една прочюта актриса въ едно театро; като стана царъ, той захвана да харчи за това твкрѣ малко. Актрисата, която са надѣваше за по-голѣма награда, слѣдъ вжцаряването му, поуплака му са. Царя ѝ отговорилъ : „по прѣди азъ харчахъ отъ мой пари, а сега харча отъ паритъ на народа.“

Печатница на Р. И. Блжсковъ, Русчюкъ и Варна.

КНИЖКИ ЗА ДОМАШНО ПРОЧИТАНИЕ НА СЪБИГО.

ОНОВА, ШО СЖИНО ЦѢНЯТЪ ПРОСВЯЩЕНИТЪ НАРОДИ. КАКЪ НИЕ ГО ТЖЛЧЕМЪ.

„Безъ полза трудове.
 „Работнику сж ядове.“

Мжки сжзематъ човѣка, когато са той поразмисли за днешното наше положеніе. На кадѣто и да са обхрнешъ, на кадѣто и да погледнешъ, на кадѣто и да са поуслушашъ, ти не чувашъ нѣщо, което да ти даде една понѣ бѣдѣща надѣжда и сладка утѣха; не виждашъ, не срѣщашъ нѣщо, което да та позарадва и развесели. Отъ една страна сиромашія, отъ друга простота; отъ една страна мжрзелъ, отъ друга пиянство, на рѣдко ще видишъ хора, които да помислятъ за себе си, за свонтъ си, на рѣдко срѣщашъ хора, които да помислятъ за околнитъ си — за ближнитъ си. А за общитъ работи, за тія, които ни сж най-потрѣбни и полезни, за тѣхъ и не питайте, за тѣхъ отъ наша страна, още по-голѣмо хладнокрѣвіе, още по-голѣма студенина. Сичкитъ тія правятъ човѣка да го е ядъ, да го е гнѣвъ, но кому?

Ти погледнешъ богатія, нему сичкія умъ и сичкото сжрце отишло подиръ печалба, нищо му не е на очи,

освѣтъ *пара*: дѣте ли има, синъ ли има, дъщеря ли има, идятъ му тѣ на умъ, само кога ги види. Че има при това, наоколо си свои сѣграждане, че трѣба да помисли и за общо добро, защото има и време и сила, за това и да му кажешъ, той та не чува; пиши, дръжкай му презъ вѣстниците, колкото щѣшъ, той не ще да знае за нищо. Мнозина отъ тѣя богати сѣ дору и на мнѣніе, да държатъ по-долните отъ себе си въ простота и неученіе, та да имъ бѣдѣло лесно да ги скубятъ и газятъ, още и да имъ са смѣятъ.

Обхрнешъ са камъ простія занаятчія и работникъ, той са надвесилъ надъ една никаква работа, мисли отъ кого да земе, кого да излѣже, кого да подгори за да си посрѣшне ушь нуждата, да си свърши нѣкоя работа и да са прехрани. Помѣнешъ му за дѣтето му за синѣтъ му, когото или е прибралъ на своя работа или го е далъ на чюзда врата, той ти отговаря: ехъ, Господь като го е сѣздалъ, той ще си има и грижата за него.

Поглѣднешъ млади глупави, размахале крака по дюгени, впрнале глава на улицата, захласнале са, забравиле са, загубиле са въ едни *чикмасъ сокакъ* мисли, безъ да са помислятъ, че иматъ младина, която отива да са не вжрне, и че трѣба дордѣ сѣ тѣй още млади да си спечалятъ честь, имане, та до нѣкога, ако не за повече, то баремъ да сѣ полезни за себе си, да не бѣдатъ нетимни на други и да не ставатъ тѣгота на свѣта. Не, такивато мисли сѣ далечъ отъ тѣхъ.

Хади да речемъ: на врага имъ богатитѣ, на които и тѣй имъ е охално, да оставимъ по-долните, които тѣй ги е люлка залюляла и тѣй ще ги закопае, да оставимъ и младитѣ израснале, които кога ги ударя горнія прагъ, тогива ще са свѣстятъ; но какво да речемъ за тѣя, които днесъ сѣ дѣца, ученици, чираченца, калфички, тѣя които идатъ да ставатъ подирь насъ другъ онасъ, и подирь 20—30 години ще бѣдатъ готови да застѣпятъ нашето мѣсто?

— Хж, синѣца ще речемъ, това сѣ нашитѣ надѣжди, то нашата била що била, по у тѣхъ вижъ, има *ми-кми*; хелбетъ я, защо харчимъ толкозъ пари за учители, защо правимъ такива голѣми училища, защо хващаме толкозъ скѣпни учители, не ли да станатъ и нашитѣ дѣца, отсетяѣ, хора учени? Е, зеръ, въ нашитѣ времена, преди 20—30 години, дѣ ти имаше тебѣ такива училища, такива учители и такова ученіе?

— Тѣй, право е наистина, ще каже и богатія, и еснафина, тѣй, защо помагаме ние за училищата? ето че и нашитѣ дѣца сѣ тамъ.

— Сполай му, казва и сиромаша, безъ да давамъ за момчето си петъ пари, както е било едно време, проваждамъ го, и глѣдамъ че бая са понамапало....

То хубаво, то добро, не отказваме, че и богатія, и занаятчія, и еснафина дава или отъ сѣрце или какъ да е, не отказваме и това, че както заможня, тѣй и бѣднія сѣ дошле вече до едно сѣзнаніе, ако и слѣно, да си проваждатъ дѣцата въ училище; но, за бога, каква полза излиза отъ сичко това? Надѣждитѣ, що имаме отъ тѣя дѣца, отъ тѣя ученици, да ли ще излѣзатъ истенски? Ще ли бѣдѣтъ тѣя дѣца по-умни, по-свѣстни, по-трудолюбиви, по-снестеливи, по-въ добро положеніе отъ колкото сѣ днесъ тѣхнитѣ родители, или ще бѣдѣтъ по-нехвельни и по-злочести? До колкото ми е познато, азъ ще отговоря съ слѣднитѣ:

Когато, да речемъ, богатія или еснафина даватъ, но не искатъ да знаятъ защо даватъ, а даватъ за да са каже само че сѣ дале и помогнале; когато, било богатія, било сиромаша, проважда сина си, дѣтето си въ училището, безъ да знае, и безъ да проумѣе защо го проважда, и когато, най-сетнѣ, това дѣте, това момче, слѣдъ като е походило 4—5 години въ училището, дѣ кое на сила, кое съ бой са е понаучило да си по-записва, и е излѣзло безъ да знае защо си е блѣскало главата, и безъ да са е распалила въ него каква годѣ ревностъ, макаръ колко да обича прочитаніето,

да са упражнява за да не забрави и това, що е научило; зато, правичката да си кажа, менѣ ми са не вѣрва, че за напрѣдъ ще имаме по-добри общинаре, по-достойни попове и по-благоразумни граждани, отъ колкото ги имаме сега.

Много градове са намѣрватъ по нашенско, въ които знаемъ и помнимъ, че още преди 20—30 години сѣ са издигнале въ тѣхъ голѣми училища, имале сѣ учители хе, се сѣ високи науки, сѣ голѣми заплати, а днесъ, като поразглѣдаме и пораспитае отъ близу, едва ли ще намѣримъ нѣкой и другъ отъ тия, които сѣ са отличавале по-нѣщичко отъ другитѣ сѣграждане, *калангъ кусуру* не можешъ ги отличи отъ тия, които нѣ-бака не сѣ учили. А че такивато, учени недоучени, синковци по-нѣкога сѣ голѣма поврѣда и за обществото, въ което са намиратъ, и за себе си, това го виждаме у насъ сѣки денъ: като са научиле да смѣтатъ 4 оки леща по 5 пари колко правѣ, и като са научиле да дращатъ криво-лѣво, Иванъ, Хасанъ, то и баща си незначитатъ. *Ние знаемъ; ние сме отъ школа излѣзли; старитѣ какво знаятъ? Нашата ще бѣде*, викатъ тѣ, и намѣсто да направятъ нѣщо, тѣ го развалятъ, додѣто едни прости и неучени селени въ едно никакво селце сѣ простота си, сѣ неучението си, извършватъ по-добра работа отъ тѣхъ.

Прочее, при такива градски високи училища, при такива учители и при такива високи учения, коя е причината дѣто клочимъ, а не исклучваме, дѣто цѣфтимъ, а не вкръжеме? Не ли е язъкъ за толковато общински разноски и учителски трудове? У кого е вината? Да ли у обществото? — не; защото както рекох-ме, то, сѣ сѣрце безъ сѣрце, дава щото му са поиска за училище. Да ли е у учителитѣ, или у родителитѣ или у училищнитѣ настоятели?

Въ слѣдующата книжка ние ще са помѣчимъ да намѣримъ тая вина, тая пречка именно дѣ са намира и

у кого е; послѣ ще са помѣчимъ да покажемъ, до колкото ни е възможно, и цѣрѣтъ на това зло.

* * *

Като ни е думата за училищата и за изучаваніето на дѣцата, ние разбираме и двата пола — момчета и момичета. За това нека да кажемъ нѣщо особено и върху образованіето на жената.

Много са е писало и говорило по воспитаніето на женитѣ; цѣли страници на вѣстницитѣ са пълнятъ върху тоя предметъ, и нарочно напечатани книжки има, дѣто са разказва каква трѣба да бѣде майката и прочая и пр. Но при сичкитѣ тия глѣди и наставленія малцина отъ напѣтъ българи и българки сѣ разумѣле, или да са позамислятъ малко надъ писаното, което си остава *черно слово на бѣло книже*! Преди 4 години покойния Параскева Даміановъ, старшиѣ учителъ въ Руссе, бѣше превелъ и напечаталъ една твърдѣ полезна книга подъ заглавие: *Майка кжцовница*¹⁾. Какъ са пріе отъ народа тая книга и колко отъ тѣхъ са распродадохъ ние не знаемъ, помниме само, че нейния преводачъ и издатель, като не можа да са отплати на печатаритѣ въ Букурещъ, умрѣ, горѣя, дълженъ! А руссенскитѣ *майки кжцовници* на да ли сѣ разгърнале книгата му и да прочетѣтъ баремъ до нѣйдѣ си. Не е да нѣма тукъ, както и на сѣждѣ въ нашенско, що-годѣ учени момчета и жени, но по-много отъ тѣхъ или сѣ *фантасани* и само вѣнкално минуватъ за образовани, или пѣтъ ума имъ е вѣденъ у модитѣ — прменитѣ и слободитѣ. Слѣдователно още много лазарници ще са изминатъ, дордѣ са завѣдятъ у насъ българитѣ истински майки и вѣспитателки на дѣцата си, добри ступанки и кжцовници, каквито прилича да бѣдатъ на сегашния просвѣщенъ вѣкъ.

1) Покойния, види са, парнатъ добръ отъ задомяваніето си въ г. Р. . . . позналъ дѣйствително и практично у себе си лошитѣ сѣтнини на некадр. пата майка, и за това научилъ да преведе книгата, „Майка кжцовница“. Вѣчна му память!

Тука препечатахме нѣщо скратено отъ статіята, помѣстена у в. „Марица“, брой 105, подъ насловъ: „Пѣтни мисли и впечатленија“ което препорѣчваме на вниманіето на нашитѣ читатели и читателки.

Автора на това писмо захваща първо отъ полякнята, която похвалява за нейната хубостъ, пкртавина и мъжеко сжрце, послѣ той са обжрща камъ нашитѣ българки и казва:

....„Нашата българка е далечъ отъ да е жена въ сжшето значение на думата; тя не държи онуй мѣсто, което трѣбва и което е длъжна да държи. За да въздигнемъ народа, трѣба понапредъ да извадимъ женския полъ отъ положението въ което са намѣрва, защото туй положение е зачалото на нашия животъ, училището на нашата младостъ. На туй трѣбва да даватъ повечко внимание и нашитѣ малко много просвѣтени господа, при всичко че основателни прѣобразуванія, капиталенъ трудъ са очаква отъ други извори. Азъ съмъ повече отъ убѣденъ обаче, че образуванитѣ наши българки неискать нито да знаятъ, че часть отъ длъжността за събужданіето на нашия женски полъ са възлага на тѣхъ; тѣ много нѣщо биха направили ако са незабравяхъ толѣсъ въ блаженствата на семейния си животъ и ако се сѣпахъ отъ врѣме на врѣме, че иматъ длъжностъ и длъжностъ свята, която ги предзвиева на работа въ полето на съживяваніето, въздиганіето и образованіето на нашата българка. Не ми дохожда на ума по настоящемъ кой именно бѣ казалъ, че свѣта ще бже всѣкога онуй, което са ареса на жената. Туй е свършена правда. Тжъзъ правда не са оцѣнява обаче както трѣба у насъ, най-вече отъ самитѣ онѣзъ малочисленни образованици българки, които сж имали пластието до вкусятъ часть отъ благого на просвѣщеніето и на науката....

„Не само мъжа, а и жената, и простата селянка трѣбува да знае шо значи свобода, шо значи отечество и заплата, шо значать чловѣчески права и длъжности, защото и нейнитѣ помощни въ критически времена сж отъ голѣма стойностъ за отечеството. Подобни уроци нашата българка очаква както отъ знающитѣ си синове и мъже тѣй и отъ просвѣтитѣ си сестри и дѣщери. Германцитѣ днесъ стоятъ въ много отношения по-ви-

соко отъ всичкитѣ други Европейски народи; една отъ първитѣ причини на туй са счита, че въ Германия отъ много вѣкове на самъ жената е имала въ всичко уваженіе. Сжштитѣ Римляни сж писали, а освѣнъ туй и съ завистливо око сж гледали на уваженіето, което сж питали предшественицитѣ на днешнитѣ германци къмъ женския си полъ. Въ течението на много вѣкове туй уваженіе, ако и ничтожно, е могло да принесе своя плодъ; днесъ германката са гордѣе съ здрави и храбри юнаци, съ мъдри, ученолюбиви и просвѣтени синове и дѣщери. До сега у насъ женский полъ е способствувалъ повечето за несъбужданіето на нашата младежъ отъ колкото за нейното въздиганіе и за нейната живостъ. Сина на нашата българка е вече порасталъ, той е вече на десетъ дванадесетъ години, а тя постоянно, когато той се разсърди за нѣщо, когато захване да плаче и да я неслуша, постоянно, казвамъ, когато иска да го заплаши за нѣщо, тя му казва че ще го даде на турчина или на черкезина. Какво очаквате отъ едно дѣте, което йоше въ люлката си е зело страха на турчина и което знае че турчинъ е нѣщо силно и всемогъщо, че може да направи всичко? Заплашване съ каквото и да било нѣщо трѣба да е далечъ отъ малкитѣ дѣца. Младостъта трѣба да има въ ржцѣтѣ си енига, или дървена сабѣя, ножъ и пушка. Тѣй се възпитаватъ въ празнитѣ и забавни часове дѣцата, които въ бжджше ще съставляватъ цѣли пълкове и армии за заплата на отечеството. И самата турѣиня знае какъ да вкоренява силата, неустрашимостъта и дързостъта въ сърцето на бжджшия башибозукъ; тя свива една възглавница, туря я въ задъ вратата, дава на малолѣтния си синъ машинѣ или тояга и му казва: скоро иди бий гаурина. Съ туй тя му дава урокъ, че той вѣчно трѣбува да бие и владѣе християнина. Нашия женски полъ се нуждае отъ коренно възраждане; народа никога не ще да достигне до едно завидно положение, додѣто българката стои погребена у невежеството въ което е днесъ. Туй трѣба да знаемъ.

А. П. Ш...въ.

ГОДИНА 1875.

* * *

Не раждай ма, мамо,
Бѣла, черноока,

Не давай ми снага
 Тъжна и висока,
 Че ще мене, мамо,
 Турчинъ да заблуди, —
 Тебе ще убие,
 Мене ще погуби.
 Не раждай ма, мамо,
 Бѣла и червена,
 Да не умра рано,
 Млада и зелена;
 Мойта тъжна снага
 Старецъ ще прегърне, —
 Очи ще завѣнатъ.
 Снага ще поскрне.
 Восилекътъ, мамо,
 Не расте безъ вода,
 А момина хубостъ
 Цвѣти при Свобода.

Отъ Л. Каравелова.

ЕТО И НА ИСТОКЪ.

Ето и на истокъ,
 Тамо на Балкана
 Въ Славянскій край,
 Въ природнѣй рай,
 Иако животъ захвана!

И надъ тая земя
 Слънце-то просвѣтна,
 И мѣсецъ май
 Ще тамъ да трай,
 Пустиня процвѣтна!

Да, суха-та липа
 Нововъ израстна,

И прѣсентъ цвѣтъ,
 За Славскій свѣтъ,
 Остава китка красна;
 Бѣлий, червентъ шипокъ
 Въе да са развива.
 И миризъ милъ
 Надъ дивъ осилъ,
 Вижте какъ надвива!
 За Славянска слава
 Робскій плачъ прѣстава,
 А славѣй пѣй,
 И зефиръ вѣй,
 Българинъ повстана;
 Кѣтъй тозъ Славянинъ
 Иако затворъ излѣзва.
 Със братски гласъ
 Вижда блага часъ.
 Въ човѣчскій кръгъ влѣзва;
 За Ясенювъ вѣнецъ
 Със воля съгражда
 Падналий дворъ,
 О, чѣма моръ —
 Свобода са ражда!

В. Хр. Радолавовъ.

(Зрето отъ Сл. Алманахъ 1879.)

І Е Р Е М І Я Т А Й О Р Ъ.

Когато Іеремія Тайоръ са дини отъ сичко що нѣпа-
 ше, когато цеговата ерѣца била ограбена съ сичкитѣ
 побѣлѣдини отъ тогиващитѣ управители, когато са
 конфесцираха (неправедно усвояха) сичкитѣ ду не-
 движими имоти, като: лозя, градини, ливади, и когато
 той остана съ жена си и съ дѣцата си на полични,

у него пакъ останало сила до толкова, щото той за чудо никакъ не си развалилъ предишната веселина и дързостъ; а това са познава отъ едно негово описваніе, което написалъ въ най-злочеститѣ дни на бѣдността си; ето какво е писалъ и какъ са е раздумвалъ самъ си: „Испаднахъ въ ржцѣтъ на грабителни, „които, безъ никакво право, усвоиха сичко що имахъ; „сега какво трѣба да правя? Но чакайте да са поглѣдамъ и да видя да ли не сж ми оставиле нищо. — „Ето, че тѣ пакъ не могле да ми отнѣматъ сичко; тѣ „ми оставиле слжницето и мѣсѣчината, тѣ ми оставиле „обичливата жена и моитѣ драги чеда, тѣ ми оставиле „драгитѣ мои и искрени пріатели, а между тѣхъ „мнозина има и такива, които могатъ да ми помогнатъ, „стига азъ да искамъ. Азъ можа съ сѣжиго да са сприя „казрамъ, както и преди; моята веселостъ, моята трѣзвѣпностъ, тѣ не сж могли, нито, ижежъ ще могатъ да „отнѣматъ. При това азъ можа да са гордѣя и съ една „чиста схвѣсть. Но има още: Тѣ не можиха да ми „отнѣматъ, нито надѣждата, която имамъ камъ Бога, „нито сладкитѣ ми евангелски обѣщанія, нито моята „религія, нито увѣреніето ми, що имамъ за единъ по- „добъръ животъ слѣдъ смъртъта, нито моята любовъ „камъ ближнія си. Азъ сжмъ пакъ като прѣди: „ямъ, пія, чета, пиша, мисля и си сия спокойно. . .“

* * *

За да е човѣкъ сѣкога, и на сѣки случай веселъ, трѣба да има тритѣ тія: любовъ, надѣжда и тѣрпение.

Като обичаме искрѣнно другитѣ, ние имаме едно сладко утѣшеніе, че и тѣ насъ обичатъ, тѣшимъ са и съ това че спечелениѣ ни драги пріатели сж готови

да са притекжтъ на помощъ, кога испаднемъ въ нужда. Човѣкъ, колкото много да прахосва, той не може спечели такива искрѣнни пріатели, такива, които може да спечели само онзи, който отъ сжрце любн, милѣ, радва са и сжрби за подобнитѣ си. Хора, които не усѣщатъ любовъ камъ други, които не усѣщата наслажденіе отъ божитѣ хубави дарби, тѣ никога не могатъ на рече себе си честити, и такива то никога не могатъ да бжджтъ весели. Много пжти тѣ насаждатъ (злословятъ, неуватъ) и този свѣтъ, че билъ никакъвъ, и много пжти, като не умѣятъ какъ да са радватъ на себѣ си, произнасятъ хулни думи противъ себе си и противъ многоцѣнното си здравіе. Такива хора ще ги видимъ посжрпани, намусени, като че свѣта имъ е кривъ; тѣхнія животъ, тѣхнитѣ дни минуватъ и заминуватъ тѣй тѣжко, тѣй горчиво, щото тѣ, много пжти, сами ускоряватъ смъртъта си, що имъ дохожда слѣдъ дълги болѣзни и тѣжни страданія.

И НАЧАЛНИКЪ И БАЩА.

Графъ Тезенгаузенъ, младъ, хубавецъ, зѣгъ на Кутузова, е билъ въ битката подъ Аустреляцъ. Графъ Тезенгаузенъ движимъ отъ мъжественъ духъ, впускалъ са е срѣсно неприятели въ най-опаснитѣ страни на боя, едно ядро (куршюмъ) пронизва гжрдитѣ му, и той пада отъ коня си ижтвъ.

Кутузовъ въ сжнія часъ са научва за тая тѣшка загуба, но безъ да си промѣни лицето, безъ да са покаже насжрбенъ и нажаленъ, той съ спокойствіе и съ обикновеното си юначество продължаваше да дава наставленія и да управлява войската си въ боя.

На другія день, когато шеше да стане погребеніето на зѣтя му, Кутузовъ стана другій, той отпусна схлзитѣ си, неуте-

шимо плачеше и са рѣдеше надъ мъртвото тѣло на любимия си зѣтъ, който загина въ първитѣ гдини на младината си. Тя, които са намираха около му, са трудѣха да го раздуматъ, при други утѣшенія, предложиха му и вчерашното спокойствие и мъжество; — Вчера още казваха му тѣ, въ са научихте за смъртта на зѣтъ си, а като въ него часъ са показахте толкова тѣрпеливъ и толкова великодушенъ, нѣ са не надѣвахме да ви видимъ днесъ въ толкова отчаена жалость. — „Вчера, отговорилъ Кутузовъ, азъ бѣхъ началникъ а днесъ сжмъ баша.“

Какъ ставатъ погребеніята по корабитѣ въ средъ морето.

Тая сутрѣнь рано, казва единъ очевидецъ, (27 Юнѣ 1859 год.) са намѣрихъ предъ една грозна случка, която до много време ме ше ми излѣзе изъ ума.

Единъ отъ нашитѣ другари въ кораба са помина миналата нощъ. Тѣлото на покойния до тая сутренъ стоя долу въ камарата на кораба подъ иконата; днесъ го погрѣбаха. Ето какъ етана това погребеніе: Шестима наши другари извадиха мъртвеца изъ камарата и го изнесоха горѣ на пода на кораба: благоговѣйшия нашъ священникъ вжрѣше напредъ. Тѣлото на покойния бѣше обвито и обшито съ бѣло платно, на краката му висяше единъ тежакъ човененъ кжсъ. Околовржестъ кораба, както знаете, е обграденъ съ ржшетка (пармакжци), една отъ вратичкитѣ на тая ржшетка са отвориша; на пода гудиха една джлга широка джека, вжрху която като положиша мъртвеца, бутнаха я изъ вратата тжй, шото половината бѣ надвѣсена надъ морето; двама унтеръ-офицери крѣпяха задницата на джската; на около бѣха сичкитѣ хора отъ кораба. Въ времето дордѣ четѣше священника молитвитѣ надъ покойния, азъ неволно са обжрнахъ и надвѣсихъ надъ морето. Волнитѣ (далгитѣ) грозно шумяха, тжса блжскаха у кораба и са пѣпяха, тжса оттегляха съ скоростъ назадъ, като оставяха подеря си тжмна джлбока бѣадна.

„Помяни господи во царствіе твоемъ раба твоего Андрея“ — тихичко изрече священника.

„Аминъ“! изговорихме сички.

— Пускайте! . . . извика единъ.

Задницата на джската подигнаха, мъртвото тѣло, начена полежичка да са смича камъ морето, още малко и то са исплузи отъ джската, бухна въ морето и са изгуби въ волнитѣ.

На да ли ше можете да си представите, какво грозно и страшно впечатление ми направи това погрѣбеніе. Че човѣку е свѣйственно да живѣе и да умрѣ, това го разбирамъ, но да умрѣ на морето и да са погребе въ морето, това нѣкажъ си ми доде странно. Кога човѣтъ умрѣ и са погрѣбе въ земята, утѣшаваме са че той не е далечъ отъ насъ, като го раздѣля отъ очитѣ ни само два аршина пржстъ, но тука, въ морето, дѣ ли той ше испадне? въ каква ли подморска бѣадна, въ какво ли пусто уединеніе? Но било въ морето или въ земята, ше кажете въ, не е ли се едно? То е тжй. Но кога са случи да са намѣрите при такова едно погрѣбеніе и да видите сичко съ очитѣ си, тогива ума и сжрцето. вѣрвайте ма, забравя философствуваніето.

Д. Григоровичъ.

ХИТАРЪ ПЕТАРЪ

Хитаръ Петаръ, казватъ билъ правъ човѣкъ; той никога не обичалъ кривото и лошото. само тжзи слабостъ ималъ, че кога го докачалъ нѣкой, разсжрдвалъ са, цѣпалъ са, пржскалъ са и хортувалъ каквото му дохождало до устата, съ една речъ билъ разваленъ въ устата. Единждъ въ селото му дошелъ дядо Владика, Хитар-Петровитѣ сжседи са сбрали отишле предъ Владиката, предъ когото слѣдъ като са уплакале за едно за друго предложиле и това: Чувашъ ли Дядо Владико, нѣ имаме единъ кумшия Петаръ, дѣто го казватъ Хитаръ Петаръ, аманъ отъ него и отъ негсвитѣ псувни, такива можни прикраски има, владико святій, шото и на гучетата да ги хвжрлишъ не ги ядватъ; неможемъ вече да го тжрпимъ, не сж думитѣ му за приглжшаніе.

Проводиле бехаята, по заповѣдь на владиката; да викатъ Хитаръ Петра, и той дошелъ. Владиката му исприказалъ за грѣшката, за която го навадиле селенитѣ му. Истенна е дядо Владико, отговорилъ Хитаръ Петаръ, но послушай и мене какво ще кажа: На нашитѣ селени да имъ мълчишъ, богато та докачатъ, казватъ та будала, а пакъ да земецъ да ги насаждашъ, тѣ та казватъ людѣ. Единъ свѣсенъ човѣкъ, никога не може да са остави да го тѣпчатъ безъ право другитѣ, той не са мѣчи сѣбагъ да са запазва, може да са запазва, макаръ и съ припаски, и мравята, владико святій, кога я настѣпнишъ са обраша да хапи, като да иска да са запази; а пакъ азъ, като не можа да са завардя и да си отвърна съ друго, отземамъ си съ псувни. — Е, ами неможенъ ли съ сладко да са откажешъ и докажешъ, или пакъ да притѣрпишъ и премълчишъ? казалъ му Владиката. — Не може, дядо Владико, не може, отговорилъ Хитаръ Петаръ, то меръ трѣба да сжмъ глухъ нѣмъ, или слѣпъ, па да не чувамъ и виждамъ тѣхнитѣ глупави струванія, че тогива бѣжи можа са стѣрпя. Нѣка излѣзе нѣкой отъ мойтѣ селяни и, за бога, да каже, токо тѣй нападналъ ли сжмъ, напсувалъ ли сжмъ нѣкого безъ да ма разсѣрди, или докачи?

Дядо Владика билъ добаръ и умненъ човѣкъ, той си добръ познавалъ стадото, отколѣ той е пасалъ тѣя селени и ги бѣ отбралъ що са за цѣлте, за то даде право на Хитаръ-Петровитѣ думи, но никому нищо не рече.

— Чуваши ли ти, казалъ най-сѣтнѣ владиката на Хитаръ Петра, чунки толкова хора викатъ вѣрху ти, я ти, за да е мирно селото, ела съ мене, а азъ ще са помѣча да та исцѣря отъ тѣзи болестъ.

Хитаръ Петаръ селонилъ. Дѣдо Владика му подалъ едно камаче и му казалъ: на ти това камаче и кога какъ ти дотегне за нѣщо, кога какъ са разсѣрдишъ и видишъ че не ще можешъ са стѣрпя, хвѣрли камачето въ устата си, држъ го подъ езика си додѣ ти отмине; тѣй лека по лека, познавамъ, че ще са отучишъ.

Хитаръ Петаръ послушалъ. Че бато Владика човѣкъ може ли да го не слуша и да го не вѣрва?

Подиръ като изходилъ Владиката селата си останало му още

едно, косто било близо до града, и презъ което като замине трѣбало да бѣрза да си иде за въ града. И Хитаръ Петаръ билъ ведно. Кжсно по изиндія излѣзле отъ това село. Неишешъ ли тамамъ ще излизатъ изъ селото, на крайя отъ една къшничка излиза едно момиче и завика: дядо духовниче! почакай малко. Владиката са спрялъ.

— Чуваши ли, дядо духовниче, казало момичето, като сѣзало владиката за нѣкой попъ или духовниче, мама много ти са моли да почакашъ малко, тя е заровила една питичка въ огана, ей сега ще я истѣрколи и ще ти я донесъ топличка, да си я занесешъ на баба попадія, рѣкло и са завтекло пакъ у дома си.

Владиката билъ, както по-горѣ казахме, човѣкъ съ добра душа, за да са непокаже, че не воспріема единъ такъвъ сиромашки приносъ, той са спрялъ да чака и почакалъ доволно. Да доде момичето, да доде момичето, не момичето дохожда, не майка му; не пита, не чіорекъ.

— Хади кжжмъ, извикалъ презъ плета единъ отъ владиковитѣ хора, хадите скоро, че замръзнахме.

Най-сѣтнѣ момичето излиза, и ха! ха! ха! знало, уста и смѣхъ до уши. Пжй че сте биле глупави, казва то, и отъ смѣхъ премира. Незнайте, тамамъ мама насаждаше клочката, като ви видя да заминувате, каза ми че било добръ да са излѣже пощъ, кога са сажда клочка, зашто тогива сичеитѣ пилета са излупвале качулати, разгели случиса и вѣ да заминувате, и че си вече свѣршихме работата; мама насади клочката; идете си по живо по здраво, нѣма пита, нѣма нищо.

— Е, дядо владико, какво ще кажешъ сега, казалъ Хитаръ Петаръ, за тѣрпеніе ли е това, да исплюя ли сега камачката? да си отворя ли сега сладенитѣ уста?

-- Да ти е просто и отъ мене, отговорилъ Владиката.

ДОБРА ГОЗБА!

Мисіонеригътъ Виліамъ Юеръ-проповѣдникъ на Евангеліето въ южнитѣ страни на островъ Зеландія, разсказва слѣдующето приключеніе.

„Алознахъ са, казва той, много добръ съ тамашнія начал-

никъ — глава на едно племе, наречено Тука-тука. Този началникъ заведнѣждъ много ма обикна. Единъ день, пожртенъ отъ една моя проповѣдь, поканва ма у тѣхъ си на обѣдъ. Като за пкрвъ пътъ бѣхъ излязалъ да проповѣдвамъ по тѣя далечни страни, безъ да узная още добръ обичаитѣ на туземцитѣ, менѣ ми и на умъ не идеше за нѣщо лошево. Началника ма посрѣшна въ ежната си съ отворени ржцѣ, покани ма да сѣдна у горнія ежтъ на ежната си, като ми подмѣтна за постелка една рогозинка; цалуна ми и ржка. Послѣ сложиха трапеза и захванаха да приносятъ ѣстия: закуски, суюшъ, печено които гозби ми са виждаха доста отъ крѣкко мѣсо, като да бѣха отъ младо теленце, па и много ми са усладиха. Азъ ядохъ съ охота и ядохъ до ситостъ. Но когато вече бѣхъ готовъ да са држпна отъ трапезата, глѣдамъ да принасятъ въ една скъдипа двѣ варени цицки; тѣ бѣха момичешки, . . . Чагъ сега са сетихъ азъ, че сичкото ѣстие било сготвено отъ младо човѣшко тѣло. Азъ са слисахъ и смаяхъ. — А какви са тѣя цицки, попитахъ съ голѣмо очюдваніе? — Че съ какво по-добро мѣсо можахъ да та нагостя, брате мой, отговори началника, освѣнъ съ това което ми е било най-сѣжно на свѣта, едничката ми сѣжна дхперя? Добръ разбрахъ сега, че началника ма бѣше нагостилъ съ мѣсото на момичето си. Азъ са втрѣпнихъ на мѣсто то си и неможихъ да отговора нищичко.

„Нива.“

На деробнѣя камакъ на една господжа, която си написала сама тѣзи думи:

Като зная, че тоя животъ е едно тѣжеко брѣме, и че слѣдъ него ма чака тжменъ гробъ, още преди да отида въ небесното царство, направихъ си райя на този свѣтъ.

Написа на двама сжируги — мжжъ и жена.

Тука почиваме добръ и двама; нѣма вече раздѣляніе, защото тука подъ тоя жаленъ камакъ не сжшествува раздѣла.

На единъ скжирпикъ.

Когато са пржжна на свѣта, той доде голъ. печели и събира пара по пара, а когато ненадѣйно го грабна смжртъта, отиде накъ голъ, както бѣше дошелъ.

Въ Книгопечатница на Р. И. Блжсковъ въ Русчукъ.

КНИЖКИ ЗА ДОМАШНО ПРОЧИТАНІЕ НА СЪБИГО

НА ПРЕДАКЪ.

Думата *напредакъ* са произнася вече на сѣкадѣ и отъ сѣкиго; сичкитѣ хора частно и сѣки пародъ изобщо са надспреварятъ кой повече да напредва камъ усжвершенстваніето. Слѣдователно напредака е природенъ законъ на човѣцитѣ. „Човѣчеството, казва Паскалъ, е човѣка, който, докато живѣе, се иска да са учи и усжвершенствова.“ Това изреченіе са подтврждава у исторіята и у науката, що сжединяватъ въ себе си свѣстяваніето и усилваніето на цѣлото човѣчество, а преданіята на народитѣ ги увѣковчаватъ за да са приносятъ отъ рода въ родъ, отъ единъ въ вътъ въ други, като наслѣдственъ залогъ. Сѣки потомецъ принажда по нѣщо вжрху наслѣдственнѣя залогъ на исторіята и науката съ своето искусство и знаніе. Натрупваніето на искусства вжрху искусства, знанія вжрху знанія правятъ щото човѣчеството се повече и повече да приближава до своето назначеніе. Усжвершенствованіето е нужно